

הלימוד היומי:

פר' צו | יום ד | י"ז אדר ב' ה'תשפ"ד | פרק ח' פסוק א' – פסוק י"ג

**זכות התורה ולומדיה מוקדשים לטובת נשמת
הרבני הנגיד הנכבד הרה"ח ר' אריה (לייבל)
בהרה"ח ר' יונה רובין ז"ל**

**דעת תורה
איצד שבועי ופולמוס אודות נושא בפרשה**

האם מבחינה הלכתית מותר היום להקריב קרבנות בהר הבית?

פלא של חידוש אנו מוצאים בשו"ת חתם סופר (ח"א סימן נא), בתשובה הממוענת אל אחד מחכמי דורו, שחזר לעירו לאחר נסיעה בספינה מעבר לים, בני קהילתו ערכו לו באותו לילה מסיבת קבלת פנים מפוארת "והוליכוהו למקום קודש בית הכנסת בשירים ותופים ובאורים כבדו ה' והללוהו על בוא רבם לשלום", ואותו רב נעמד במעמד קבלת-הפנים ובירך בשם ומלכות ברכת 'הגומל', והתעוררה השאלה האם מותר לברך ברכת הגומל בלילה, או שמא מאחר וברכת הגומל היא במקום קרבן תודה, יש לברך אותה דווקא ביום ולא בלילה?

ויזבחו זבחי תודה - מי?

החתם-סופר שם בתשובתו מבאר שמצד ההלכה אין מניעה לברך ברכת הגומל בלילה, אך כאן מגיע החתם-סופר עם חידוש מרעיש, ולפיו יורדי הים כלל אינם חייבים בהבאת קרבן

הוא מוכיח את חידושו מפרק ק"ז שבתהלים, דוד המלך במזמור זה מסדר את הארבעה הצריכים להודות: א. [תעו במדבר בשימון דרך. ב. [אסירי עני וברחל. ג. [חולים שהגיעו עד שערי מוות. וכאן

לאחר שלש אלו מופיע הפסוק "ויזבחו זבחי תודה ויספרו מעשיו ברינה. ורק לאחר מכן מגיע הרביעי: ד.] יורדי הים באניות.

מכך מוכיח החתם סופר שיורדי הים אינו חייב בקרבן תודה משום שהוא הכניס את עצמו בידיים למקום סכנה.

הסתירה מרש"י פרשת צו

כמה מהאחרונים שחלקו על החתם סופר, תמהו עליו מדברי רש"י המפרשים בפרשת השבוע על הפסוק (ויקרא ז, יב) אם על תודה יקריבנו, כותב רש"י: "אם על דבר הודאה על נס שנעשה לו, כגון יורדי הים והולכי מדברות וחבושי בית האסורים וחולה שנתרפא שהם צריכין להודות שכתוב בהן יודו לה' חסדו ונפלאותיו לבני אדם ויזבחו זבחי תודה, אם על אחת מאלה נדר שלמים הללו, שלמי תודה הן", עכ"ל. הרי מפורש ברש"י שגם יורדי הים חייבים בהקרבת קרבן תודה, וגם עליהם נאמר הפסוק בתהלים 'ויזבחו זבחי תודה'.

רש"י מפורש במסכת זבחים

זאת ועוד, רבים מהאחרונים הביאו את דברי רש"י במסכת (זבחים ז, א ד"ה לא) שכתב וז"ל: "דארבעה צרכין להודות, כדאמרינן בברכות, וכתוב בהו ויזבחו זבחי תודה, ושחט תודה בשעת עלייתו מן הים, לשם תודה שהפריש על יציאתו מבית האסורים", הרי מפורש יוצא מדברי רש"י שעולה מהים ויוצא מבית האסורים שניהם חייבים קרבן תודה (כך הקשה בשו"ת מחנה אברהם סימן ל"ג; שו"ת אבני נזר חאו"ח סימן ל"ט; גליוני הש"ס ברכות נ"ד ד"ה ארבעה).

אין חובה, רק אם נדר

אולם ה'שדי חמד' (אסיפת דינים מערכת ברכות סימן י"ב) כתב ליישב את דברי החתם סופר, שאין עליו כל סתירה מדברי רש"י בפרשת צו ולא מדברי רש"י במסכת זבחים, שהרי רש"י לא כתב שיש 'חובה' לנדור ולהביא קרבן תודה, אלא שאם הוא מרצונו עמד ונדר להביא קרבן תודה, אזי כמובן הוא חייב לקיים את נדרו ולהביא, ומעתה צדקו דברי החתם סופר שיש לחלק בין שלשת הנסים הראשונים שהוא 'חייב' להביא קרבן תודה, ובין יורדי הים שאינו חייב לנדור להביא קרבן תודה.

הכניס עצמו בידיים לסכנה?

הרבה קולמוסים השתברו אודות חידוש זה של החתם סופר, אך בעיקר הסברו של החתם סופר שיורדי הים אינם חייבים בקרבן תודה משום שהם הכניסו את עצמם בידיים לסכנה, העיר לנכון בספר 'בשבילי ההודאה' (סימן ד) שאם כן, גם הולכי מדבריות לא יביאו קרבן תודה כי מי ביקש

מידם ללכת במדבר? ואם תאמר שהיו מוכרחים ללכת במדבר לצורכי פרנסתם וכדו', הרי גם ביורדי הים יתכן שהם עברו בים לצורך נחוץ, ומניין לנו לחלק ביניהם, הרי גם במדבר וגם בים יש פעמים שנוסע סתם לטיול ויש שנוסע לצורך נחוץ!

זאת ועוד העיר שם, שלפי זה נמצא שגם חולה והתרפא, אם הוא גרם לעצמו להיות חולה, כגון שהלך במקום קר והצטנן, כדברי חז"ל ש'צינים ופחים' אינם בידי שמים, ואדם אחראי שלא לגרום לעצמו חולי, אם כן, נמצא שחולה כזה יהיה פטור מלהבין קרבן תודה, וזה תמוה, שהרי לא מצאנו בפוסקים שיחלקו בכך, וכן העיר בספר חובת הקודש (סימן ק"ה).

איצר התורה יהלום יומי מתוך הפרשה

הוא העלה על מוקדה על המזבח (ו, ב)

האות מ' של התיבה 'מוקדה' היא אות קטנה, והרמז - מוקדה היא האש הבוערת בלב יהודי, ולא את כל הלהט הפנימי צריך להבליט כלפי חוץ.

(הרה"ק מקאצק זי"ע)

בדרך התורה הפרשה ולקחה – סיפור יומי מעצים

הנוסח שחולל פלאות

צו את אהרן (ויקרא ו, ב)

ביותר צריך הכתוב לזרז במקום שיש בו חסרון כ"ס (רש"י)

כשנודע פעם להגה"ק רבי מאיר יחיאל מאוסטרובצא זי"ע על יהודי מבני עירו השרוי במצוקה, קם הרבי והלך לביתו של אחד העשירים להתרימו למגבית. נקב הרב בסכום של 400 רובל אותו הוא מבקש מהעשיר.

העשיר השתמט באומרו 'לדאבוני לא אוכל למלאות את משאלותיו של הרב, כי אין ברשותי סכום גדול

כל כר'.

פנה אליו הרב בגאונותו ואמר לו: 'נניח שאכן אין לך סכום זה, אבל אבקש לך רק דבר אחד, רק תחליט בלבך שאם היה בכוחך לתת, היית נותן את כל הסכום!'. לזאת הסכים העשיר ואמר שהוא אכן מחליט כך בלבו.

'כעת', הוסיף הרב ולא הרפה ממנו, 'מלבד המחשבה שאתה חושב בלבך, אבקשך שתאמר זאת בפיו, תאמר בפה מלא את המילים הבאות: 'אם הייתה לי אפשרות, הייתי נותן בחפץ לב את מלוא הסכום'. התרצה העשיר ואמר את הנוסח פעם אחת. אך הרב ביקש ממנו לחזור על המילים שוב ושוב: 'אם הייתה לי אפשרות הייתי נותן בחפץ לב את מלוא הסכום'.

ככל שהעשיר חזר על הדברים בפיו, חלחלו הדברים בלבו, והוא החל להרהר בלבו 'הרי באמת סכום כזה מצוי בידי, ולעומת נכסי המרובים נחשב סכום זה לפעוט, ולמה אשקר שוב ושוב לומר שאין לי אפשרות?'. קם העשיר והוציא מכספתו ארבע מאות רובל טבין ותקילין ושלשלם לידי הרב מאוסטרבצא.

תורת הקדשים ביאורי מושגים בהלכות קרבנות

פיגול

קרבן, שאחת מארבע העבודות - שחיטה, קבלת הדם, הולכת הדם, או זריקת הדם - נעשתה במחשבה לזרוק את דמו לאחר הזמן הקבוע לזריקת דמו, או במחשבה להקטיר את איבריו לאחר הזמן הקבוע להקטרת אימוריו, או במחשבה לאכול את בשרו לאחר הזמן הקבוע לאכילתו, הקרבן נפסל מיד על ידי מחשבה זו, והאוכל מבשר קרבן זה חייב כרת.

תורה ברורה סיכום הנושאים הנלמדים היום בחומשי ודש"י

הנושא היומי בפרשה:

לבישת בגדי כהונה, ומשיחת המשכן והכהנים בשבעת ימי המילואים:

שבעת ימי המילואים:

אין מוקדם ומאוחר בתורה, ואנו חוזרים כעת על הימים של טרם הקמת המשכן. אמנם כבר למדנו בהרחבה בפרשת תצוה על שבעת ימי המילואים, אבל כעת ביום הראשון למילואים, כ"ג באדר, חזר הקב"ה לזרזו על הדברים בשעת מעשה.

ביום זה אמר ה' למשה שיקח וימשוך בדברים את אהרן ובניו, וכן יקח את בגדי הכהונה ושמן המשחה, בנוסף יכין ויקח את כל הקרבנות שיש להקריב בימים אלו, פר החטאת, איל לעולה ואיל לשלמים, וסל המצות.

הקהלת העדה:

זאת ועוד ציוה ה' למשה להקהיל את כל ישראל בפתח אהל מועד, ובאורח נעשה אכן שהחזיק מקום מועט זה את כל ישראל. במעמד זה אמר משה להם: 'את כל מה שאני עומד לעשות ציווני ה' לעשות, ואל תאמרו שאני עושה זאת לכבודי או לכבוד אחי'.

לבישת הבגדים:

לאחר שהטביל משה את אהרן ובניו במקוה, הלביש לאהרן את הבגדים הבאים: כתונת; אבנט; מעיל; אפוד וחשב האפוד; חושן יחד עם האורים ותומים; מצנפת; ציץ, כאשר פתילי התכלת שלו ניתנו על המצנפת. כן לבש לבני אהרן כתונת ואבנט, וקשר לראשם מגבעות.

הזאה ומשיחה:

כאן לקח משה משמן המשחה ומשח בו את המשכן ואת כל אשר בו, וכן את המזבח החיצון וכליו ואת הכיור וכנו. בנוסף גם היזה מהשמן שבע פעמים על המזבח (רש"י מציין שאין ידוע היכן הצטווה על הזאות אלו).

כך גם יצק שמן על ראש אהרן, ועוד שמן נתן בין ריסי עיניו של אהרן, ואחר כך משך באצבעו מהשמן שעל הראש עד השמן שבין העיניים.

מספר לחיוג מארה"ב: 151-8988-1351
מספר לחיוג מאנגליה: 443-3061-30131

מבחינים | שיעורים במגוון שפות
וסגנונות | חידות | הגרלות | ידיעות
ועדכונים | אזור אישי | ועוד

02.500.20.18

קו 'קול התורה' – שמעו ותחי נפשכם!

